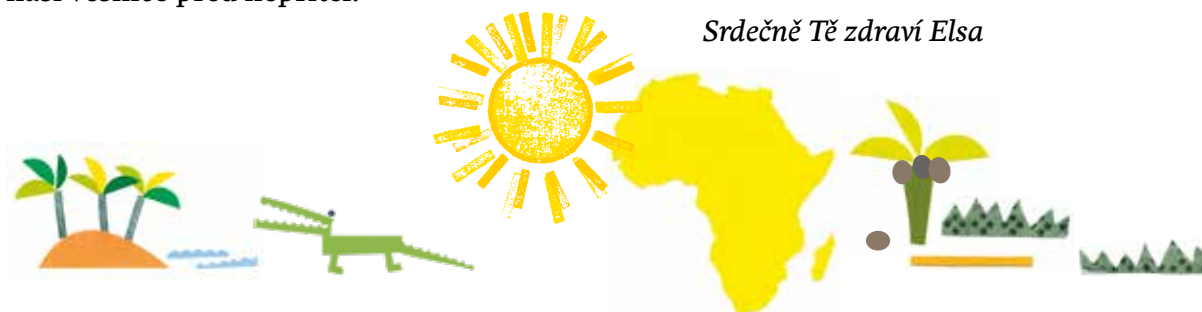

ZÁŘÍ	4	Vzory podstatných jmen rodu ženského	72
Věta, slovo, slabika, hláska	4	Vzor město — tvrdý vzor	74
Pravopis měkkých a tvrdých slabik	6	Vzor moře — měkký vzor	76
Kořen, slova příbuzná	8	Sloh: zima — popis pracovního postupu	78
Opakování vyjmenovaných slov	14	BŘEZEN	80
Sloh: vypravování — zajímavá příhoda	16	Vzor kuře — měkký vzor	80
ŘÍJEN	18	Vzor stavení — měkký vzor	82
Opakování vyjmenovaných slov	18	Vzory podstatných jmen	84
Opakování slovních druhů	24	Slovesa — tvar jednoduchý a složený	86
Rod a číslo podstatných jmen	28	Slovesa, osoba a číslo	88
Pádové otázky, koncovky	30	Slovesa — čas minulý, přítomný, budoucí	90
Sloh: dopis	32	Sloh: jaro	92
LISTOPAD	34	DUBEN	94
Pravopis i/y v koncovkách		Základní skladební dvojice	94
podstatných jmen	34	Věta a souvětí	96
Vzory podstatných jmen	36	Slovní druhy — podstatná jména	100
Vzor pán — tvrdý vzor životný	38	Shoda přísudku s podmětem	102
Vzor hrad — tvrdý vzor neživotný	42	Sloh: pozvánka	106
Sloh: popis	44	KVĚTEN	108
PROSINEC	46	Řeč přímá a nepřímá	108
Rod mužský životný a neživotný	46	Význam slova, opakování	112
Vzor muž — měkký vzor životný	48	Stavba slova, opakování	114
Vzor stroj — měkký vzor neživotný	50	Vyjmenovaná slova, opakování	116
Vzor předseda — tvrdý vzor životný	52	Sloh: SMS, gratulace k narozeninám,	
Vzor soudce — měkký vzor životný	54	zestručnění textu	118
Sloh: Vánoce, vánoční zvyky, advent	56	ČERVEN	120
LEDEN	58	Slovní druhy, opakování	120
Vzory podstatných jmen rodu mužského	60	Pravopis koncovek podstatných jmen,	
Vzor žena — tvrdý vzor	62	opakování	124
Vzor růže — měkký vzor	64	Pravopis koncovek, procvičování	126
Sloh: zima — popis činnosti	66	Sloh: vypravování — kam se vypravíme	
ÚNOR	68	na prázdniny	130
Vzor píseň — měkký vzor	68	GRAMATICKÉ PŘEHLEDY	132
Vzor kost — měkký vzor	70		

PÁDOVÉ OTÁZKY, KONCOVKY

Ahoj Jitka!

Posílám Ti mnoho pozdrav z naší krásná slunce zalité Afrika. Promiň mi, že jsem dlouho nepsala, ale spadl mi při hra na schovávaná kokosový ořech na hlava. To ti byla šlupka, že jsem z toho měla otřes mozek a musela jsem celý měsíc ležet ve stan u našeho šaman. Dával mi na hlava studené obklad a muset pít všelijaké lektvar, ale trvalo dlouho, než bolest konečně utekla. Teď už jsem v pořádek, takže můžeš klidně přijet na návštěva. Jenom si nezapomeň vzít klobouk proti úpal a kus hovězího maso, aby ses skamarádila s lev, co hlídá naši vesnice před nepřítel.

Otázky a úkoly.

Dopis psala cizinka, které dělá potíže skloňování našich podstatných jmen.

Oprav jí chyby.

Kde se nachází Afrika? Vysvětli, jak vypadá kokosový ořech.

Co je to otřes mozku, úpal?

Jak rozumíš slovům: lektvar, šlupka, šaman?

Řekni jinak tyto věty: To ti byla šlupka. Dlouho trvalo, než bolest utekla.

Říkej, co tě napadne, když slyšíš tato slova: slunce, stan, maso, vesnice.

Zdůvodni pravopis slov: pozdrav, lev, obklad, úpal, můžeš.

Vysvětli, co je to koncovka.

Podstatná jména mohou svými tvary vyjádřit **sedm pádů**. Abychom jednotlivé pády rozlišili a abychom dokázali použít správnou koncovku, používáme pádové otázky.

	pádové otázky	příklady
1. pád	kdo, co?	Libor Hana
2. pád	bez koho, čeho?	bez Libora Hany
3. pád	k(e) komu, čemu?	k Liborovi Haně
4. pád	vidím koho, co?	vidím Libora Hanu
5. pád	oslovujeme, voláme	Libore! Hano!
6. pád	o kom, čem?	o Liborovi Haně
7. pád	s kým, čím?	s Liborem Hanou

Pádovým otázkám se nauč z paměti, tedy pokud je ještě snad neumíš!!!

CVIČENÍ

1. Napiš.

S pomocí pádových otázek utvoř zbývající pády v čísle jednotném.

1. pád	L	U	K	Á	Š				D	A	N	A		
2. pád														
3. pád														
4. pád														
5. pád														
6. pád														
7. pád														

Přečti všechny koncovky. Řekni, které pády mají koncovku stejnou.
Našel(a) jsi koncovku ve všech pádech?

2. Skloňuj.

Skloňuj s pádovými otázkami.

Vzor:

1. pád – kdo, co – strom
2. pád – bez koho, čeho – bez stromu...

strom, kočka, mravenec, babička, jezero, umývadlo, Lukáš, Olina, jezevec

Použij podstatná jména ve větách. Řekni, v kterém jsou pádě.

3. Říkej hbitě.

Podstatná jména na obrázcích spoj s předložkami v náležitém pádu a utvoř s nimi věty.

s 2. pádem: bez, do, od, u, z(e);

s 3. pádem: k(e), proti;

s 4. pádem: pro, přes, na, po, v(e), o, nad, pod, před, za;

s 6. pádem: o, při, na, po, v(e);

s 7. pádem: s(e), nad, pod, před

Vlak

Chceš jet do Brodu? Můžeš jet na kole, můžeš cestovat automobilem, autobusem, vlakem. Že jsi nikdy **vlakem** nejel? Nevadí. Zajdi na nádraží, kup si lístek, nastup do **vagonu** a vlak tě podle jízdního řádu doveze, kam potřebuješ. I když naše **vlaky** zrovna nejezdí s větrem o závod, proti autobusu v nich má cestující více místa a může se i projít. V některých rychlících mají jídelní vůz, v kterém si můžeš koupit nápoje i třeba oběd. V dálkových rychlících jsou i lehátkové a lůžkové vagony.

Můžeš jet vlakem osobním, jsi-li z větší dálky, jeď raději rychlíkem. Ten staví jen ve větších stanicích a nemusíš často přestupovat. Dej pozor, abys nastoupil do správného vlaku, jinak se místo v Brodě Havlíčkově klidně ocitneš v Brodě Uherském. Určitě se nepokoušej jet nákladním vlakem. Ten dopravuje jen zboží. Má na to různě upravené vagony, jako jsou třeba vagony na písek, na těžké stroje, na **automobily** nebo cisterny na naftu a benzín.

Otázky a úkoly.

Co si musíš zjistit, když chceš jet vlakem?

Co je výhodou vlaku a co nevýhodou v porovnání např. s autobusem?

Jaké vlaky jezdí po našich železnicích?

Najdi v článku podstatná jména, která se skloňují podle vzoru hrad.

U vyznačených slov najdi koncovku. Urči jejich pád a číslo.

Co nejrychleji a bez chyb vyskoňuj vzor hrad v jednotném i množném čísle.

Doplň správně větu:

V podstatných jménech, která skloňujeme podle vzoru hrad, píšeme v koncovkách ___.

INFORMACE:

Podle vzoru **hrad** se skloňují podstatná jména rodu mužského neživotného, která jsou v 1. pádě čísla jednotného bez koncovky a v 2. pádě mají koncovku **-u** nebo **-a**.

1. p. hrad (les)
2. p. bez hrad **u** (bez les **a**)

Skloňování vzoru HRAD

	číslo jednotné	číslo množné
1.	hrad	hrady
2.	bez hradu, lesa	bez hradů
3.	k hradu	k hradům
4.	vidím hrad	vidím hrady
5.	hrade! (zámku!)	hrady!
6.	o hradu (-ě)	o hradech (lesích)
7.	s hradem	s hrady

CVIČENÍ

1. Urči.

Vyhledej podstatná jména, která se skloňují podle vzoru hrad.

o řemeslech, s údivem, králíci, na cestě, z poloviny, pařez, Kroměříž, nad poli, v předklonu, na plese, s housaty, Lhoty, v peřejích, ze skříně, pro ředitele, znamení, bez kytaristů

2. Napiš.

Podstatné jméno *pařez* vyskoňuj podle vzoru *hrad* a pak správně doplň následující tabulku.

Píše se v některém z pádů *i* ?

		číslo jednotné							číslo množné						
		P	A	Ř	E	Z			P	A	Ř	E	Z		
1. pád															
2. pád	bez														
3. pád	k														
4. pád	vidím														
5. pád															
6. pád	o														
7. pád	s														

3. Utvoř.

S podstatnými jmény rodu mužského utvoř věty tak, aby jméno bylo v pádě, který je za ním naznačen v závorce.

dům (3), strom (6), kaktus (4), zámek (7), buk (2)

4. Doplň.

hrady

Lodě jsou vybaveny dokonalými kompas ____. Snop ____, byly svázány pevnými provaz ____. Nad vrchol ____, hor se stahovala mračna. Mezi krystal ____, jsou velké rozdíl ____, v tvarech. Lupiči zmizeli i se vzácnými drahokam ____, a policistům nastaly problém ____. Motouz ____, byly svázány několika uzl ____. Kdo vykácel ty větrolam ____, ?

5. Doplň.

Doplň *i/y*. Nejprve však urči vzor.

hrady

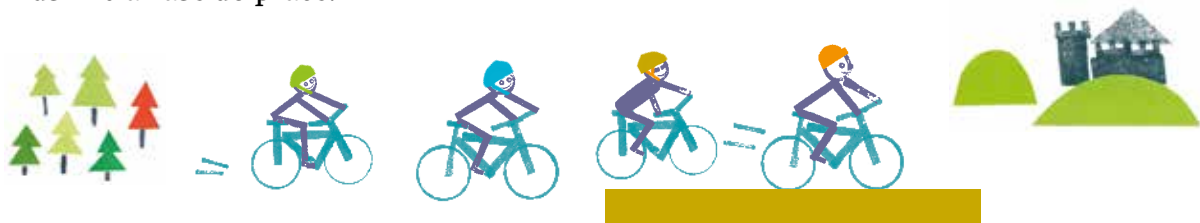
páni

Stoleté dub ____, se tyčily podél cesty. Jestřáb ____, kroužili nad strání. Lv ____, spali v kleci. Těžké voz ____, se bořily do rozblácené cesty. Po silnici jely autobus ____. Motýl ____, poletovali nad květy. Spatřili jsme dva orl ____. Ve stepi jsme spatřili buvol ____, .

SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM

Rodina na výletě

„Rodino, vzal jsem si dnes dovolenou!“ zvolal otec a se širokým úsměvem si zálibně prohlížel své kolo. My děti jsme se radovaly. Mamka totiž na dnešní den naplánovala úklid celé chaty. Naše naděje, že se uklízet nebude, rázem stouply. Zkontrolovali jsme všechna kola, sbalili svačinu s pitím a vyrazili jsme. Ve vedlejší vsi se na farmě právě narodila dvě hříbata, s chutí jsme se na ně podívali. Odtud jsme pokračovali po lesní cestě do kopce na blízký hrad Lipnice. Na nádvoří jsme posvačili a snažili se odvalit kamenné dělové koule. Pak jsme si zapůjčili kuše a zkoušeli z nich střílet na terč. Bylo to fajn, jen medvědi, kteří žijí v hradním příkopu, se nám neukázali a pávi si své krásné peří na ocasech také schovávali. Cestou zpět jsme se zastavili v lesní hospůdce na večeri a domů se vrátili před setměním. Škoda, že tatka musí zítra zase do práce.

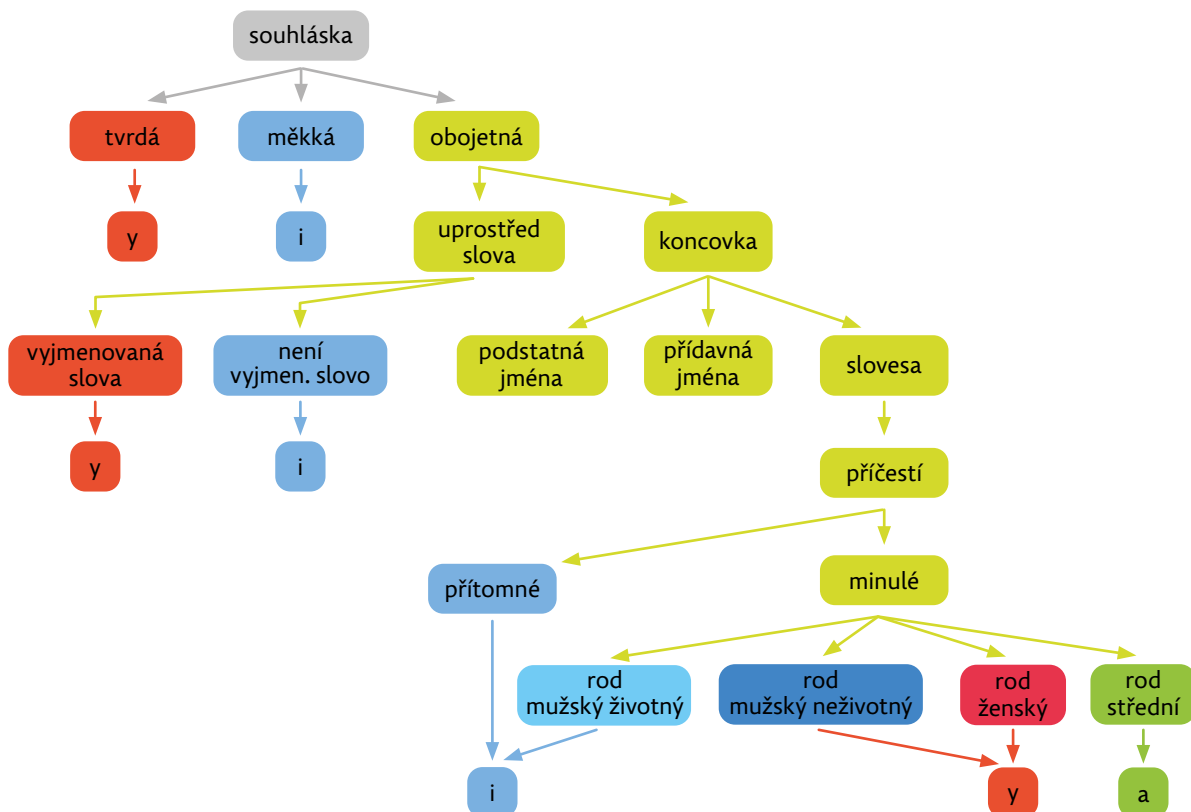
Otázky a úkoly.

Jezdíte s rodinou na výlety na kole?

Kdo a kdy u vás doma plánuje dovolenou?

Seřaď následující způsoby dovolené podle toho, co by se ti nejvíce líbilo.

plavání v moři, lezení po horách, s rodiči na chalupě, doma u počítače, u babičky a dědy, stanování u rybníka, s kamarády na táboře

CVIČENÍ

1. Dopln.

Doplň koncovku přísudku.

řízky se smažil ___

stromy rozkvetl ___

kuchaři spěchal ___

včely se činil ___

kuřata se pekl ___

ptáci zpíval ___

buchty kynul ___

zahradníci ryl ___

nádoby se leskl ___

žáci se nehlásil ___

automobily se vracel ___

pětky padal ___

policisté zastavoval ___

učitelé se zlobil ___

řidiči se rozčiloval ___

příklady se množil ___

manželky radil ___

dívky počítal ___

2. Dopln.

Doplň koncovku přísudku.

Na stromečku visel ___ slaměné ozdoby. Proč se chlapci ještě nevrátil ___? Čápi již odlétl ___ do teplých krajin. Lvíčata se na sluníčku líně protahoval ____. Přezrálé švestky padal ___ ze stromů. V parku na stromech vesele dováděl ___ veverky. Všechny tulipány odkvetl ____. Louky kvetl ____. Návštěvníci projevil ___ o výstavu velký zájem. Sestřiny kamarádky byl ___ u nás vždy vítány. Závodníci se na soutěž poctivě připravoval ____. Domácí úkol někteří žáci nenapsal ___.

3. Dopln.

Doplň *i/y* a zdůvodni pravopis.

Blyštivé drahokamy se mi líb ____. Kameny se kutál ___ ze skály. Zuzanka sp ___ v postýlce. Na jaře se proudy vody val ___ z kopců do údolí. Děti brusl ___ na rybníku. Kočky sp ___ na peci. Maminky voz ___ kočárky s malými dětmi.

Napiš všechny věty v čase minulém.

4. Přepiš.

Řekni v množném čísle.

Věty napiš v množném čísle minulého času a zdůvodni pravopis *i/y*.

Pilná včela sbírá celý den sladkou šťávu. V koruně stromu se ozývá špaček a kos. Na dvorku běhá koza s kůzletem. Strom je obalen květem. House s husou se pase na zahradě. Nad loukou poletuje pestrý motýl jako barevný drahokam. Od rybníka se ozývá žába, z lesa volá kukačka.